

PDF från tillvaxtverket.se

Det här är en pdf-version av information från tillvaxtverket.se.
Titta alltid på webbplatsen tillvaxtverket.se för aktuell information.

Detta är version: 4.3

Denna version skrevs ut: 2018-01-09 16.29

Innehållsförteckning

- Ansöka
 - Avsnitten Planera, Ansöka, Genomföra och Avsluta
 - En digital handbok för EU-projekt 2014–2020
 - Delfinansiering från Öresund-Kattegat-Skagerrak
- När och hur kan ni ansöka?
 - Ansök i samband med en utlysning
 - Hur ansöker vi?
 - Användarkonto i Min ansökan
 - E-legitimation
 - Avsnittet Planera innehåller viktig information och vägledning
 - En ansökan som lämnas in till Tillväxtverket blir en allmän handling
- Så länge kan ett projekt pågå
- Så fyller ni i ansökan om stöd
 - Konkreta anvisningar till Min ansökan
 - Obligatoriska bilagor till ansökan
 - 1. Uppgifter om projekt
 - 1.1 Projektets namn
 - 1.2 och 1.3 Datum för projektstart och projektslut
 - 1.4 Län och kommuner som omfattas
 - 1.5 Typ av projekt
 - 1.6 Finansiering ur flera programområden
 - 1.7 Sammanfattande projektbeskrivning

- 2. Uppgifter om sökande
- 2.1 Organisationens namn
- 2.2 Organisationsnummer
- 2.3 Juridisk form
- 2.4, 2.5, 2.6 Postadress, postnummer, ort
- 2.7 Arbetsställesnummer
- 2.8 Arbetsställets namn
- 2.9, 2.10, 2.11 Besöksadress, postnummer, postort
- 2.12 Är er organisation momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?
- 2.13 Lagen om offentlig upphandling
- 2.14 Betalningssätt
- 2.15 Kontakt sökande
- 2.16 Kontakt projektledare
- 2.17 Kontakt Ekonomi
- 3. Samverkanspart
- 3.1 Organisationsnummer
- 3.2 Samverkanspart
- 3.3 Juridisk form
- 3.4, 3.5, 3.6 Postadress, postnummer, ort
- 3.7 Momsredovisning
- 3.8 Omfattas samverkansparten av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, till exempel LUF?
- 3.9 Arbetsställesnummer

- 3.10 Arbetsställets namn
- 3.11 Kontakt medsökande
- 3.12 Kontakt projektledare
- 3.13 Kontakt ekonomi
- 4. Bakgrund och omvärld
 - 4.1 Bakgrund
 - 4.1 Bakgrund – anvisningar till förstudier
 - 4.2 Omvärld och samverkan
 - 4.2 Omvärld och samverkan – anvisningar till förstudier
 - 4.3 Koppling till det regionala näringslivet
 - 4.3 Koppling till det regionala näringslivet – anvisningar till förstudier
 - 4.4 EU:s strategi för Östersjöregionen
 - 4.4 EU:s strategi för Östersjöregionen – anvisningar till förstudier
- 5. Mål och resultat
 - 5.1 Mål
 - 5.1 Mål – anvisningar till förstudier
 - 5.2 Målgrupp(er)
 - 5.2 Målgrupp(er) – anvisningar till förstudier
 - 5.3 Förväntat resultat vid projektavslut
 - 5.3 Förväntat resultat vid projektavslut – anvisningar till förstudier
 - 5.4 Förväntade effekter på lång sikt
 - 5.4 Förväntade effekter på lång sikt – anvisningar till förstudier
- 6. Organisation och genomförande

- 6.1 Projektorganisation
- 6.1 Projektorganisation – anvisningar till förstudier
- 6.2 Arbetsätt
- 6.2 Arbetsätt – anvisningar till förstudier
- 7. Aktiviteter
- 7. 1 Redogör övergripande om projektet aktiviteter
- Avslutsarbete
- Utvärdering och lärande
- Extern kommunikation och resultatspridning
- Speciella aktiviteter
- 7.2 Aktiviteter riktade direkt till företag
- 7.3 Aktiviteter av socialfonderskaraktär
- 7.4 Aktiviteter utanför programområdet
- 8. Indikatorer
- 8.1
- 8.2 Kvantifiera projektets bidrag i följande aktivitetsindikatorer
- Kommentarer till indikatorerna
- Anvisningar till förstudier
- 8.3 Ange programspecifikt mål
- 9. Budget
- 9.1 Kostnader
- Personal
- Extern sakkunskap och externa tjänster
- Resor och logi

- Investeringar, materiel och externa lokaler
- Investeringar i portföljbolag
- Schablonkostnader
- Projektintäkter
- Offentliga och privata bidrag i annat än pengar
- 9.2 Medfinansiering
- Offentlig kontant medfinansiering
- Privat kontant medfinansiering
- Offentliga bidrag i annat än pengar
- Privata bidrag i annat än pengar
- 9.3 Beräkning av stöd
- 9.4 Förväntas projektet generera nettoinkomster efter projektavslut?
- 9.5 Söker ni förskott på eventuellt beviljat stöd?
- 9.6 Kommentar till budgeten
- 10. Bilagor
- Obligatoriska bilagor till ansökan om stöd
- Kontrollera, signera och skicka din ansökan
- Frågor och svar om tjänsten Min ansökan
- Varför kommer jag inte in i Min ansökan?
- Varför får jag inget e-postmeddelande då jag registrerat ett användarkonto?
- Varför går det så långsamt och varför visas inte mina sparade uppgifter?
- Varför kan jag inte skicka iväg ansökan?

- Delaktiviteter ligger kvar trots att de är raderade
- Bilagor som tar mycket utrymme
- Hur skickar jag ansökan om jag inte lyckas med det i Min ansökan?
- Lyckas du inte ladda ner ansökan eller missivet i pdf-format?
- Så bedömer Tillväxtverket er ansökan
 - Urvalsprocessen
 - Så handlägger Tillväxtverket er ansökan
 - Processer för prioritering och beslut
 - Prioriteringsprocessen
 - Beslutsprocess
- Principer för om projektet alls kan få EU-stöd
 - Principer som gäller ert projekt
- Urvalskriterier för vilka projekt som får EU-stöd
 - Urvalskriterier för de regionala strukturfondsprogrammen
 - Obligatoriska urvalskriterier
 - Meriterande urvalskriterier
 - Urvalskriterier för det nationella regionalfondsprogrammet
 - Urvalskriterier som gäller för hela programmet
 - Urvalskriterier som gäller för respektive investeringsprioritering
- Horisontella kriterier
- Så söker ni stöd för ett gräns-över-skridande arbete
 - Ansök om stöd för en transnationell komponent
 - Ansöka om stöd för ett Östersjöstrategiprojekt (makroregionalt integrerat projekt)

- Blanketter och mallar
 - Min ansökan
- Kontakta Tillväxtverket
 - Gå till sidan [Kontakta oss](#)

Ansöka

Planerar er organisation att ansöka om finansiering till ert projekt ur Europeiska regionala utvecklingsfonden?

Nya utlysningar kommer att öppna löpande under hela programperioden, pågående och planerade utlysningar finns på sidan [Utlysningar](#). När det är dags att ansöka ska ni använda er av den elektroniska tjänsten [Min ansökan](#).

Information som kan vara till er hjälp inför en ansökan hittar ni under avsnittet [Planera](#).

Avsnittet Ansökan innehåller all information du behöver för att kunna ansöka om EU-stöd. Titta gärna på hur Tillväxtverket kommer att bedöma ansökan, för att se vad som måste framgå tydligt i er ansökan.

Avsnitten Planera, Ansöka, Genomföra och Avsluta

En digital handbok för EU-projekt 2014–2020

Innehållet under avsnitten Planera, Ansöka, Genomföra och Avsluta utgör en handbok för EU-projekt 2014-2020. Handboken är en vägledning för er som planerar och genomför projekt som delfinansieras inom ramen för följande EU-program:

- Regionalt strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning i Övre Norrland, Mellersta Norrland, Norra Mellansverige, Stockholm, Östra Mellansverige, Västsverige, Småland och Öarna och Skåne-Blekinge.
- Nationellt regionalfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning.

För att ett projekt ska beviljas stöd och för att stödet ska betalas ut krävs det att stödmottagare följer de krav och villkor som anges i denna handbok.

Version 4.3

Delfinansiering från Öresund-Kattegat-Skagerrak

Söker ni delfinansiering inom det gränsregionala samarbetsprogrammet Öresund-Kattegat-Skagerrak omfattas ni

av andra regelverk.
Läs mer på interreg-oks.eu

När och hur kan ni ansöka?

Ni ska göra er ansökan via den elektroniska tjänsten [Min ansökan](#). Tillväxtverkets EU-program kommer att öppna för nya utlysningar kontinuerligt under hela programperioden.

Ansök i samband med en utlysning

En utlysning kan vara öppen för alla typer av projekt som passar in i programmet, men den kan också vara riktad enbart till vissa typer av projekt eller endast gälla vissa insatsområden.

Det framgår av texten för utlysningen vilka de styrande förutsättningarna är.

Ert projekt ska alltså passa in i den beskrivningen för att kunna beviljas stöd.

Nya utlysningar öppnas löpande.

[Aktuella och planerade utlysningar publiceras på sidan Utlysningar.](#)

Hur ansöker vi?

Ni ska göra er ansökan via den elektroniska tjänsten [Min ansökan](#).

Ansökan är uppdelad i olika avsnitt. Läs mer om de frågor och områden som ansökan innehåller på sidan [Så här fyller ni i ansökan om stöd](#).

Ni behöver skapa ett användarkonto eller logga in med e-legitimation för att börja använda Min ansökan.

Användarkonto i Min ansökan

Det går att skapa ett användarkonto direkt i Min ansökan. Ni hittar länken, Registrera konto, på inloggningssidan i Min ansökan.

Läs instruktionen för hur ni [hanterar användarkontot](#).

Instruktionen finns också att hitta direkt i [Min ansökan](#).

Loggar ni in med ett användarkonto måste ni signera ansökan manuellt genom en särskild utskrift av ett missiv som sedan skickas till Tillväxtverket. Missivet skapas automatiskt och blir tillgängligt i Min ansökan omedelbart efter att ansökan skickats elektroniskt till Tillväxtverket. Det underskrivna missivet skannas

in och skickas med e-post till Tillväxtverkets kontor i er region.
[Kontaktuppgifter till Tillväxtverkets kontor](#)

Genom användarkontot kan fler än en person i organisationen ha tillgång till Min ansökan. Den som arbetar med att fylla i själva ansökningsformuläret behöver därmed inte vara samma person som sedan signerar den.

E-legitimation

Det är också möjligt att använda e-legitimation för inloggning istället för användarkonto.

Observera att om ni använder e-legitimation så kommer sparade ansökningar enbart att vara tillgängliga för dig personligen och när du skickar in ansökningar kommer dessa att signeras av dig personligen.

Eftersom det ofta är flera personer inblandade i ansökningsprocessen och den eller de som arbetar med ansökan inte alltid är samma person som har rätt att signera ansökan, i organisationen, rekommenderar vi att ni använder er av ett användarkonto istället för e-legitimation.

Om er ansökan beviljas kommer ni även att kunna ansöka om utbetalning i Min ansökan när projektet startat.

Avsnittet Planera innehåller viktig information och vägledning

Det finns viktig information som ni måste känna till, för att ansöka och genomföra ert projekt, i avsnittet [Planera](#) . Avsnittet ger er också vägledning och tips. Utgå från den ni sammanställde när ni planerade ert projekt när ni gör ansökan.

En ansökan som lämnas in till Tillväxtverket blir en allmän handling

Uppgifter som finns i denna handling kan bli offentliga. Det innebär att intressenter på begäran kan ha rätt att få ta del av det som står i ansökan, oavsett om stöd beviljas eller inte.

Innan Tillväxtverket lämnar ut en allmän handling görs en sekretessprövning av innehållet. Uppgifter som rör enskilda affärs- och driftsförhållanden med mera kan vara under sekretess om den enskilde antas lida ekonomisk skada om uppgiften röjs.

Har ni frågor? [Kontakta Tillväxtverkets kontor i er region.](#)

Så länge kan ett projekt pågå

Ett projekt kan pågå som längst 3 år och 4 månader.

Ni har upp till 3 år på er att genomföra själva projektet och de planerade aktiviteterna. Under projektets sista 4 månader kan ni endast få stöd för kostnader som är kopplade till slutredovisningen.

Till slutredovisningsarbetet räknas till exempel att

- samla in resultat
- sprida resultat
- utvärdera
- analysera
- slutrapportera den löpande utvärderingen
- slutrapportera projektet.

Ni ska skicka er slutredovisning till Tillväxtverket innan slutredovisningsperioden på 4 månader är slut. Inkludera alltid tid för slutredovisningsarbetet inom projektperioden.

Ansöker ni om ett kortare projekt kan ni ha en kortare period för slutredovisningsarbetet, perioden för slutredovisningsarbetet anges i tids- och aktivitetsplanen i ansökan om stöd.

Så fyller ni i ansökan om stöd

Innan ni fyller i ansökan om stöd för programperioden 2014–2020 är det viktigt att planera och fundera utifrån de frågor och områden som ansökan innehåller.

Handbok för EU-projekt är en handbok för sökande och stödmottagare i de regionala strukturfondsprogrammen och det nationella regionalfondsprogrammet. Ni ska skriva er ansökan på svenska.

Konkreta anvisningar till Min ansökan

I menyn här nedan får ni konkreta anvisningar om vad ni ska ange i respektive fält under flikarna i [Min ansökan](#). För att ansökan ska bli korrekt är det viktigt att ni följer dessa anvisningar.

Här finns också en [manual som beskriver hur ni hanterar olika funktioner i Min ansökan](#).

Er ansökan ska även kompletteras med ett antal bilagor, se nedan vilka det är.

Obligatoriska bilagor till ansökan

Följande bilagor är obligatoriska till er ansökan:

- Underlag som styrker firmateckningsrätt för den som skrivit under ansökan
- Medfinansieringsintyg från samtliga medfinansiärer
- Preliminär upphandlingsplan för de som lyder under upphandlingsregler och för samverkansprojekt
- Riskanalys

För särskilda projekttyper eller aktiviteter är också följande obligatoriska:

- Samverkansavtal för samverkansprojekt
- Stödordning och urvalskriterier för ramprojekt
- Avsiktsförklaring (letter of intent) från samarbetspartner för Östersjöprojekt. Avsiktsförklaringen ska inkludera en bekräftelse på avsikten från partnern att medfinansiera, och att partnern har, eller söker, ERUF-finansiering i motstående program i landet ifråga.
- Intyg från prioritetssamordnare om projektet är ett flaggskeppsprojekt enligt Östersjöstrategin.

[Mallar för bilagorna som ska skickas med ansökan.](#)

1. Uppgifter om projekt

När ni gör er ansökan i Min ansökan ska ni fylla i uppgifter om projektet. Här beskriver vi vilka uppgifter som Tillväxtverket efterfrågar.

1.1 Projektets namn

Projektnamnet ska inte vara för långt. Ange även vad ni kommer att kalla projektet internt, om det är något annat än själva projektnamnet, till exempel en förkortning.

1.2 och 1.3 Datum för projektstart och projektslut

Ett projekt kan pågå i max 3 år + 4 månader. Om ni har tänkt söka maximal projektlängd ska projektets slutdatum vara inklusive de fyra sista avslutsmånaderna. Inkludera alltid tid för slutredovisningsarbetet inom projektperioden. Om ni önskar starta ert projekt innan ni får ett eventuellt bifallsbeslut.

1.4 Län och kommuner som omfattas

1.5 Typ av projekt

- Projekt är den vanligaste formen och detta alternativ ska ni välja om ert projekt inte faller under något av de övriga alternativen:
- Samverkansprojekt innebär att två eller flera organisationer går samman och driver ett projekt gemensamt. En organisation är huvudsökande och blir stödmottagare vid ett eventuellt bifall. De andra organisationerna kallas samverkansparter. Det finns ett antal regler och krav att förhålla sig till om man vill driva ett samverkansprojekt. Läs mer om [Samverkansprojekt](#).
- Ramprojekt innebär att Tillväxtverket beviljar stöd till en aktör som i sin tur beviljar stöd till andra projekt. Det är ytterst få aktörer som kan godkännas för att äga ramprojekt och regelverket är omfattande. Läs mer om [Ramprojekt](#).

- Finansieringsinstrument innebär projekt där EU-stödet används som marknadskompletterande investeringskapital. Det finns särskilda krav på en sökande organisations förmåga att förvalta sådana projekt. Läs mer om [Finansieringsinstrument](#).
- Förstudie, en förstudie kan omfatta max 9 månader och ni kan få max 400 000 kronor i stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Läs mer om [Förstudier](#).

1.6 Finansiering ur flera programområden

Ni kan ha projektverksamhet i två eller flera geografiska programområden, men ni måste då göra det till separata projekt, även om verksamheten är densamma.

Det ska vara ett projekt för varje berört programområde och därmed en separat ansökan till varje program. Aktiviteter och budget ska vara helt åtskilda.

1.7 Sammanfattande projektbeskrivning

Skriv en kort sammanfattning, max 15 rader, som beskriver projektet utifrån följande rubriker i ansökan:

- Övergripande mål, projektmål och eventuellt delmål
- Hur man ska arbeta för att nå projektets mål
- Kort beskrivning av projektets aktiviteter
- Hur det regionala näringslivet ska medverka i genomförandet.
- Projektets förväntade resultat och nytta vid projektperiodens slut
- Förväntade effekter på lång sikt

2. Uppgifter om sökande

När ni gör er ansökan i Min ansökan ska ni fylla i uppgifter om er organisation som ansöker om stöd. Här beskriver vi vilka uppgifter som Tillväxtverket efterfrågar.

2.1 Organisationens namn

2.2 Organisationsnummer

2.3 Juridisk form

Om er organisation är ett aktiebolag som inte passar in i något av alternativen av speciella aktiebolag, ska ni välja juridisk form

”Övriga aktiebolag”.

2.4, 2.5, 2.6 Postadress, postnummer, ort

2.7 Arbetsställesnummer

Ett arbetsställesnummer är ett nummer som är specifikt för ert arbetsställe. Det brukar även kallas CFAR-nummer och är arbetsställets åttasiffriga identitet som tilldelas av SCB:s Företagsregister. Det ska anges med åtta siffror.

Sök ert [organisations arbetsställesnummer](#)

2.8 Arbetsställets namn

2.9, 2.10, 2.11 Besöksadress, postnummer, postort

2.12 Är er organisation momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

2.13 Lagen om offentlig upphandling

Ange om er organisation lyder under Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning så som Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF).

Läs mer om [offentlig upphandling](#)

2.14 Betalningssätt

2.15 Kontakt sökande

(namn, telefon, e-post)

Fyll i namn på den person som kan svara på frågor om projektet.

2.16 Kontakt projektledare

(namn, telefon, e-post)

Fyll i namn på den person som ska vara projektledare. Om personen inte är utsedd ännu, ange vem Tillväxtverket kan kontakta för mer detaljerade frågor om projektets verksamhet.

2.17 Kontakt Ekonomi

(namn, telefon, e-post)

Fyll i namn på den person som Tillväxtverket ska kontakta när det gäller ekonomiska frågor, specifika för projektet.

3. Samverkanspart

Instruktioner för hur ni fyller i uppgifter om eventuella samverkansparter i ert projekt, i er ansökan som ni gör i tjänsten Min ansökan.

Ange efterfrågade uppgifter för samtliga av projektets samverkansparter. En samverkanspart är en organisation skild från er egen som driver en del av projektet och också får del av EU-stödet.

3.1 Organisationsnummer

3.2 Samverkanspart

3.3 Juridisk form

3.4, 3.5, 3.6 Postadress, postnummer, ort

3.7 Momsredovisning

Om er organisation redovisar ingående moms till Skatteverket för projektets verksamhet ("lyfter momsen", "har avdragsrätt för moms") ska ni välja ja. Om momsen är en kostnad i er organisation ska ni välja nej. Momsen kan då inkluderas i tillämpliga kostnadsslag i budgeten i flik 9 och kan efter bedömning bli en stödberättigande kostnad i projektet. I vissa fall kan er momsredovisningsskyldighet inom ramen för projektverksamheten vara av annan art än den ni har i er ordinarie verksamhet.

För mer information besök [Skatteverkets webbplats eller vänd er till Skatteverkets rådgivning.](#)

3.8 Omfattas samverkansparten av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, till exempel LUF?

3.9 Arbetsställesnummer

Ett arbetsställesnummer är ett nummer som är specifikt för ert arbetsställe. Det brukar även kallas CFAR-nummer och är arbetsställets åttasiffriga identitet som tilldelas av SCB:s

Företagsregister. Det ska anges med åtta siffror.

3.10 Arbetsställets namn

3.11 Kontakt medsökande

(namn, telefon, e-post)

Fyll i namn på den person som kan svara på frågor om projektet i samverkanspartens organisation.

3.12 Kontakt projektledare

(namn, telefon, e-post)

Fyll i namn på den person som ska vara delprojektledare hos samverkansparten, om denne är utsedd.

3.13 Kontakt ekonomi

(namn, telefon, e-post)

Fyll i namn på den person som ska hantera projektets ekonomi hos samverkansparten, om denne är utsedd.

4. Bakgrund och omvärld

När ni gör er ansökan i Min ansökan ska ni fylla i uppgifter som rör projektets bakgrund och omvärld. Här beskriver vi kort vilka uppgifter som Tillväxtverket efterfrågar.

4.1 Bakgrund

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- Skälen för projektet utifrån vad som saknas, behöver utvecklas eller lösas samt på vilket sätt projektet ska bidra till detta. Stöd och hjälp för att besvara frågan finns under rubriken, [Steg 1 – Formulera skälet för projektet](#)
- Branschens/projektområdets status och utvecklingsbehov vad det gäller de horisontella kriterierna jämställdhet, miljö samt likabehandling och ickediskriminering.
- Om projektet är en fortsättning, utveckling eller påbyggnad av ett liknande eller samma projekt som ni själva drivit tidigare. Beskriv i så fall det föregående projektets/projektens syften och

- mål och huruvida de uppnåddes.
- Er organisations/avdelnings ordinarie verksamhet och på vilket sätt projektet är skilt från den.
 - Hur projektet har förankrats i er egen organisation och i er omgivning. Stöd och hjälp för att besvara frågan finns under rubriken, [Steg 6 – Förankra på bred front.](#)

4.1 Bakgrund – anvisningar till förstudier

Om ni ansöker om stöd för förstudier gäller speciella anvisningar. Redogör för:

- vad ni vill utveckla eller lösa i ett kommande genomförandeprojekt och behovet av att göra detta
- varför en förstudie behövs för detta.
- hur de horisontella kriterierna integreras i förstudiearbetet, för att underlätta genomförandet av ett eventuellt genomförandeprojekt.

4.2 Omvärld och samverkan

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- Hur ni gjort er omvärldsanalys. Stöd och hjälp för att göra en omvärldsanalys finns under rubriken, [Steg 2 – Gör en omvärldsanalys.](#)
- Om liknande verksamhet pågår regionalt, nationellt eller, om det är relevant för projektets verksamhet, internationellt och hur ert projekt i sådana fall ska förhålla sig till den/de verksamheterna. Om liknande insatser pågår måste ni beskriva hur ert projekt kompletterar den verksamhet som redan finns, och hur kontakterna mellan er ska se ut. Lägsta nivå av kontakt som ni måste ha är bevakning, men er ansökan stärks om ni också utbyter information. Om ni dessutom samarbetar mer formellt stärks ansökan ytterligare.
- Hur ni ska dra nytta av resultat och erfarenheter från eventuella liknande verksamheter som andra drivit tidigare.
- Om ni ska samverka med projekt som finansieras av andra program och i så fall vilka projekt/program och på vilket sätt ni kommer att samverka.

- Hur ni ska säkerställa att EU:s medverkan i projektet syns tydligt om ni beviljas stödet. Som eventuell stödmottagare ska ni informera om att ert projekt finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Här ska ni beskriva hur ni har tänkt göra det och era rutiner för att följa det. Läs mer om [informationsansvar och grafiska riktlinjer](#).

4.2 Omvärld och samverkan – anvisningar till förstudier

Om ni ansöker om stöd för förstudier gäller speciella anvisningar. Redogör för:

- tidigare projekt inom området som ni känner till
- nuvarande och potentiella samarbetsparter.

4.3 Koppling till det regionala näringslivet

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- På vilket sätt projektet efterfrågas av det regionala näringslivet. Här ska ni beskriva vad det är näringslivet vill med projektet, varför företag i regionen behöver det och hur ni vet om att de behöver det.
- Om och hur det regionala näringslivet har medverkat i planeringen av projektet.
- Hur det regionala näringslivet ska medverka i projektgenomförandet. Redogör för eventuella deltagande företags roller i genomförandet av projektet. Rollerna kan till exempel finnas inom målgruppen, vara medfinansiär med kontanter eller i annat än pengar, leverantör, deltagare, mottagare av resultat som framkommer i projektet och så vidare. Klargör företagets roll och ange om ett och samma företag kan komma att ha olika roller.

4.3 Koppling till det regionala näringslivet – anvisningar till förstudier

Om ni ansöker om stöd för förstudier gäller speciella anvisningar. Redogör för:

- vilka typer av företag/branscher som skulle kunna vara intresserade av ett genomförandeprojekt
- hur näringslivet kommer att involveras i förstudien.

4.4 EU:s strategi för Östersjöregionen

Om ni inte känner till strategin väl behöver ni läsa mer om den på sidan [Östersjöstrategin för att kunna besvara frågan](#).

Beskriv sedan ert projekt utifrån följande punkter, alternativt ange att EU:s strategi för Östersjöregionen inte hanteras i ert projekt.

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- Om projektet är ett, eller del av ett, flaggskeppsprojekt som anges i Östersjöstrategins handlingsplan.
- Om projektet genomförs helt eller till del i samverkan med parter utanför Sverige. Ange vilka samarbetspartners ni avser att samarbeta med. Partnern bör ha, eller söka, finansiering via exempelvis europeiska regionalfonds-, socialfonds- eller landsbygdsprogrammet från landet i fråga.
- Om projektet har en transnationell påverkan och bidrar till strategins mål och tillhörande indikatorer.
- Vilka mervärden som förväntas uppstå för projektet och för er region/ert programområde.
- Vilka aktiviteter som ni ska genomföra tillsammans med samarbetspartnern, vilka delar som ni söker finansiering för samt vad som ska finansieras av samarbetspartnern - aktiviteter som ni söker tilläggsfinansiering för i den transnationella komponenten.

4.4 EU:s strategi för Östersjöregionen – anvisningar till förstudier

Om ni ansöker om stöd för förstudier gäller speciella anvisningar.

Redogör för:

- Om ni i förstudien kommer att undersöka möjligheterna att genomföra det kommande genomförandeprojektet som ett Östersjöstrategiprojekt.

5. Mål och resultat

När ni gör er ansökan i Min ansökan ska ni fylla i uppgifter som rör projektets mål och resultat. Här beskriver vi kort vilka uppgifter som Tillväxtverket efterfrågar.

5.1 Mål

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- projektets övergripande mål
- projektmålet
- delmålen

5.1 Mål – anvisningar till förstudier

Om ni ansöker om stöd för förstudier gäller speciella anvisningar.

Redogör för:

- vilka frågeställningar ni vill besvara i förstudien

- era idéer om vad ni önskar uppnå i ett genomförandeprojekt. Stöd och hjälp för att besvara frågan finns under rubriken, [Steg 3 – Formulera projektets mål.](#)

5.2 Målgrupp(er)

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- projektets primära målgrupp
- projektets eventuella sekundära målgrupp(er)

5.2 Målgrupp(er) – anvisningar till förstudier

Om ni ansöker om stöd för förstudier gäller speciella anvisningar. Redogör för:

- vem eller vilka som är mottagare av förstudien
- tänkt målgrupp för ett genomförandeprojekt. Stöd och hjälp för att kartlägga projektets målgrupper finns under rubriken, [Steg 4 – Kartlägga projektets intressenter och Steg 5 – Bestäm en eller flera målgrupper](#)

5.3 Förväntat resultat vid projektavslut

Mer om [resultatfokus finns beskrivet under avsnittet Uppföljning, utvärdering och lärande.](#)

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- Projektets förväntade resultat och nytta vid projektperiodens slut. Lista de viktigaste enskilda resultaten som ni vill uppnå under projekttiden.
- Projektets förväntade bidrag till det eller de specifika målet/målen i den investeringsprioritering ni söker från.
- Hur de horisontella kriterierna förväntas ha bidragit till projektets genomförande och uppnådda resultat. Observera att det inte är enskilda aktiviteter som efterfrågas, utan resultaten som ska komma ur aktiviteterna.

5.3 Förväntat resultat vid projektavslut – anvisningar till förstudier

Om ni ansöker om stöd för förstudier gäller speciella anvisningar. Redogör för:

- några alternativa utfall av förstudien och hur ni då går vidare med dessa.

5.4 Förväntade effekter på lång sikt

Läs mer om användning av resultat och långsiktiga effekter under rubriken, [Steg 8 – Skapa förutsättningar för resultat och effekter.](#)

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- Hur resultaten ska användas av er och på vilket sätt er målgrupp kommer att ha nytta av resultaten.
- Vad ni planerar ska hända med själva projektverksamheten efter projektperiodens slut, det vill säga inte resultaten.
- Vem/vilken funktion som ansvarar för att resultaten används efter projektidens slut.
- Hur ni i projektet kommer att integrera de horisontella kriterierna på lång sikt.
- Hur projektet förväntas bidra till hållbar regional tillväxt
- Hur projektet förväntas bidra till målen i Europa 2020-strategin Läs mer om [Europa 2020-strategin](#)

5.4 Förväntade effekter på lång sikt – anvisningar till förstudier

Den här frågan behöver ni som ansöker om stöd till förstudie inte besvara. Skriv "Ej aktuellt" i textfältet.

6. Organisation och genomförande

Organisation och genomförande är ett område som ni ska fylla i när ni gör er ansökan. Här beskriver vi kort vilka uppgifter som Tillväxtverket efterfrågar för det området.

6.1 Projektorganisation

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- Var och en av följande funktioners roller och ansvar samt om de ska bemannas genom nyanställning, redan anställd eller konsult: projektledning, ekonomi, administration, inköp/upphandling
- Andra funktioner i projektet och respektive funktions roll och ansvar
- Den kompetens och de resurser som finns för att sköta inköp och göra upphandlingar. Om ni är ett samverkansprojekt, beskriv särskilt ansvarsfördelningen mellan parterna vid upphandlingar.
- Om ni inte har rekryterat personal till projektet: beskriv er tidplan för rekrytering och hur ni avser att rekrytera
- Om projektet har flera delprojekt: hur samordningsfunktioner mellan delprojekten ska organiseras
- Om projektet är ett samverkansprojekt: respektive samverkansparts roll och ansvar.

6.1 Projektorganisation – anvisningar till förstudier

Om ni ansöker om stöd för förstudier gäller speciella anvisningar. Redogör för:

- var och en av följande funktioners roller och ansvar samt om de ska bemannas genom nyanställning, redan anställd eller konsult: projektledning, ekonomi, administration
 - andra funktioner i projektet och respektive funktions roll och ansvar den kompetens och de resurser som finns för att sköta inköp och göra upphandlingar
 - om ni inte har rekryterat personal till förstudien: beskriv er tidplan för rekrytering och hur ni avser att rekrytera.
- Stöd och hjälp för att besvara frågan finns under rubriken, [Steg 12 – Organisera projektet för långsiktiga effekter](#)

6.2 Arbetsätt

Redogör för (med max 4 000 tecken):

- Hur ni huvudsakligen ska arbeta för att nå projektets mål.
- Hur ni konkret ska arbeta för att åstadkomma bestående resultat som lever vidare efter projektiden .
- Om ni kommer att använda er av någon projektstyrningsmodell i genomförandet och i så fall vilken.
- Hur ni ska arbeta med intern avstämning och uppföljning under genomförandet av projektet.
- Om projektet är ett samverkansprojekt: hur arbetet kommer att läggas upp för att säkerställa att parternas verksamhet/delprojekt samordnas och drar nytta av varandra.
- Hur ni ska använda de horisontella kriterierna som verktyg för att nå projektets mål. Läs mer om de [horisontella kriterierna](#)
- Hur ni ska arbeta med extern kommunikation och resultatspridning. Läs mer på sidan [Kommunikationsplan och resultatspridning](#)
- Hur ni ska arbeta med utvärdering och lärande. Läs mer om [Uppföljning, utvärdering och lärande](#)
- Hur resultat och erfarenheter från de eventuella egna projekt ni beskrev under Bakgrund, ska användas och vidareutvecklas i

detta projekt.

6.2 Arbetsätt – anvisningar till förstudier

Om ni ansöker om stöd för förstudier gäller speciella anvisningar.

Redogör för:

- hur förstudien kommer att genomföras
- hur ni ska sprida resultaten.

7. Aktiviteter

Instruktioner för hur ni ska redogöra för ert projekts aktiviteter i Min ansökan.

7.1 Redogör övergripande om projektet aktiviteter

Stöd och hjälp för att planera aktiviteter finns under rubriken, [Steg 9 – Planera projektets aktiviteter.](#)

- I tabellen ska alla projektets aktiviteter finnas med och ha angivna start- och slutdatum samt uppskattad kostnad.
- Aktiviteterna ska vara på en så pass detaljerad nivå att det går att förstå vad som avses med aktiviteten.
- Ange gärna delaktiviteter till huvudaktiviteterna för att konkretisera.
- I fältet Beskrivning ska ni skriva en kort förklarande text vad som avses med aktiviteten.
- De totala kostnaderna för samtliga aktiviteter ska vara ungefär samma summa som projektets faktiska kostnader. Det behöver dock inte stämma på kronan. Därför behöver ni även fördela personalkostnader på de olika aktiviteterna. Fördela indirekta kostnaderna på samma sätt.
- Fördela inte ut bidrag i annat än pengar, endast faktiska kostnader ska räknas med.
- De tre aktiviteter som redan är angivna är obligatoriska att utföra i alla projekt

Tänk så här kring de redan angivna aktiviteterna Avslutsarbete, Utvärdering och lärande samt Extern kommunikation och resultatspridning:

Om ni ansöker om stöd för förstudier behöver ni inte arbeta med så kallat avslutsarbete och utvärdering och lärande. Men eftersom samtliga fält är obligatoriska behöver ni ändå ange värden för samtliga tre obligatoriska aktiviteter. Ange därmed förstudiens start- och slutdatum i datumfälten, 0 i kostnadsfältet och "Ej aktuellt" i beskrivningsfältet.

Avslutsarbete

- Denna aktivitet avser det som beskrivs på sidan [Så länge kan ett projekt pågå](#). Det vill säga det arbete ni ska göra under projektperiodens sista 4 månader. Under denna tid får ni inte driva ren projektverksamhet utan enbart avslutande arbete. Kostnaderna som uppstår är stödberättigande.

Utvärdering och lärande

- Denna aktivitet är det som beskrivs i avsnittet [Uppföljning, utvärdering och lärande](#).
- Ange datum från den dag ni tror att aktiviteten kommer att starta. Avslutsdag ska vara 4 månader innan projektperiodens slut. De kostnader för denna aktivitet som kommer under projektets sista 4 månader, det vill säga under avslutsarbetet, ska ni räkna med i aktiviteten Avslutsarbete.
- Dela gärna upp aktiviteten i delaktiviteter.

Extern kommunikation och resultatspridning

- Denna aktivitet avser det som beskrivs i avsnittet [Kommunikationsplan och resultatspridning](#). Det vill säga framtagande av tryckt material, reklam, skyltar, annat marknadsföringsmaterial samt eventuellt framtagande av en kommunikationsplan.
- Ni kan välja att ange konferenser, seminarier och mässor, både arrangerande av egna och deltagande på andras, som delaktiviteter här. Alternativt så anger ni dem som egna aktiviteter eller som delaktiviteter till era egna huvudaktiviteter, välj det som passar ert projekt bäst.
- Ni bör dela upp denna aktivitet i delaktiviteter.
Lägg till era egna aktiviteter
- Klicka sedan på "Lägg till aktivitet" och lägg till era egna aktiviteter
- Bryt ned övergripande aktiviteter i delaktiviteter

Speciella aktiviteter

Observera att även de speciella aktiviteterna ska finnas med i tabellen ovan, men de kan vara integrerade i olika aktiviteter och behöver alltså inte vara en egen aktivitet.

7.2 Aktiviteter riktade direkt till företag

- Detta handlar om aktiviteter som innebär att företag får sådan hjälp eller stöd som gynnar eller har potential att gynna, deras verksamhet ekonomiskt och där företaget inte behöver betala hela summan för den hjälpen själv. Det kan vara statsstöd även om företaget betalar en stor del av summan själv.
- Aktiviteterna kan till exempel vara coachning, konsulthjälp av något slag, subventionerade avgifter vid mässhedtagande, hjälp av forskare med utvecklingsprojekt etc. Det behöver alltså inte vara en kontant betalning till ett företag.
- Det spelar ingen roll om det är ett eller flera företag som gynnas. Det kan vara statsstöd även om det är en grupp företag.
- Det behöver inte vara otillåtet att hjälpa ett företag på detta sätt. Men det måste ske under särskilda villkor och regler. Läs mer om [Statsstöd](#)
- Om ni har denna typ av aktiviteter ska ni ange vilka aktiviteter det rör sig om, för hur många företag och uppskattad kostnad för dessa insatser.

7.3 Aktiviteter av socialfondskaraktär

- Om ni ska genomföra kompetensutveckling för individer, försök göra en beräkning av hur mycket det kommer att kosta totalt. Tänk på att räkna in alla typer av kostnader som krävs för att genomföra kompetensutvecklingen så som personal, extern sakkunskap, externa lokaler, resor etc.

7.4 Aktiviteter utanför programområdet

- Om ni kommer att ha aktiviteter utanför ert programområde är det viktigt att ni anger ungefär hur mycket de kommer att kosta totalt.
- Exempel på aktiviteter vars totala kostnad ska anges här: konferenser utanför programområdet som ni själva arrangerar, en forskare placerad utanför programområdet, en investering utanför programområdet och dylikt.
- Exempel på aktiviteter som inte bedöms ligga utanför programområdet och därmed inte ska räknas med här: studieresor, deltagande i konferenser och mässor som någon annan ordnar, resor till möten och dylikt.

8. Indikatorer

Indikatorerna är olika för olika insatsområden och investeringsprioriteringar. De indikatorer som är aktuella för ert projekt framgår i det strukturfondsprogram som ni tänkt ansöka ifrån. I Min ansökan kommer de aktuella indikatorerna att komma automatiskt utifrån ert val.

8.1

Välj den investeringsprioritering ni söker från.

8.2 Kvantifiera projektets bidrag i följande aktivitetsindikatorer

Tänk på följande när ni ska ange värden för aktivitetsindikatorerna:

- Ange ett värde som ni tror att ni kan uppnå under projektiden
- Var realistisk och ta hänsyn till projektets inriktning, omfattning och projektlängd

Vad de enskilda indikatorerna avser och vad som kommer förväntas av dig som stödmottagare när det gäller att följa upp och mäta dem framgår i dokumentet [Riktlinje för att samla in och mäta aktivitetsindikatorer](#)

Kommentarer till indikatorerna

Redogör för (med max 255 tecken):

- hur ni har resonerat och räknat för att komma fram till målvärdena på aktivitetsindikatorerna
- hur ni löpande ska samla in och följa upp värdeutvecklingen på aktivitetsindikatorerna
- om ni vill arbeta med egna mått kan ni med fördel ange dem och deras målvärden

Anvisningar till förstudier

När ni ansöker om en förstudie anger ni värdet "0" på samtliga aktivitetsindikatorer och texten "Ej aktuellt" i fältet för kommentarer. Alternativt att ni anger egna mått som ni har för avsikt att följa upp under förstudien.

8.3 Ange programspecifikt mål

Välj det mål som ert projekt kommer att bidra till. Om det finns två eller flera mål att välja på och ni bedömer att ni bidrar till fler än ett, välj det mål som ni bedömer att ni bidrar till i högst utsträckning.

Mer om indikatorer och hur ni kan ta fram egna mått finns under rubriken, [Steg 10 – Följ upp ert projekt med indikatorer](#)
[Ytterligare information om indikatorer.](#)

9. Budget

När ni gör er ansökan i Min ansökan ska ni fylla i uppgifter som rör projektets kostnader och finansiering. Här beskriver vi vilka uppgifter som Tillväxtverket efterfrågar.

9.1 Kostnader

Läs mer om hur ni ska [planera en kostnadsbudget och vad som gäller för stödberättigande kostnader.](#)

- Specificera innehållet i varje kostnadsslag i budgeten på underrader under respektive kostnadsslag, se exempel nedan.

Personal

Ange befattning, beräknad månadslön och sysselsättningsgrad i det första fältet. Ange total beräknad kostnad för respektive befattning varje år.

Kostnadsslag	2016	2017	2018	Totaler
Personal	1 700 000	1 700 000	1 700 000	5 100 000
Projektledare, 35000 kr/mån 100 %	420 000	420 000	420 000	
Projektkononom, 30000 kr/mån 40 %	144 000	144 000	144 000	
Forskare, 49000 kr/mån 100 %	588 000	588 000	588 000	
Forskare, 55000 kr/mån 80 %	528 000	528 000	528 000	
Kommunikatör, timlön 300 kr/h, 200 h	20 000	20 000	20 000	

Extern sakkunskap och externa tjänster

Ange vilken typ av tjänst det rör sig om i första fältet. Ange total beräknad kostnad för respektive tjänst varje år.

Extern sakkunskap och externa tjänster	90 000	90 000	170 000	350 000
Konferenstjänst, slutkonferens	0	0	80 000	
Konsulttjänst, löpande utvärdering	90 000	90 000	90 000	

Resor och logi

Ange planerade typer av resor i första fältet. Ange total beräknad kostnad för respektive typ av resa varje år.

Resor och logi	10 000	0	0	10 000
Studieresa till Lunds Universitet för forskare	10 000	0	0	
	0	0	0	
	0	0	0	

Lägg till

Investeringar, materiel och externa lokaler

För investeringar och utrustning:

Ange investeringsobjekt, antal samt beräknad inköpsmånad i första fältet. Ange total beräknad kostnad för respektive investering varje år.

För externa lokaler:

Ange vilken typ av lokal det rör sig om i första fältet. Ange total beräknad kostnad för respektive lokal varje år.

Investeringar materiel och externa lokaler	160 000	20 000	20 000	200 000
Testutrustning, köps in i maj 2016	140 000	0	0	
Hyra av extern lokal för tester	20 000	20 000	20 000	

Lägg till

Investeringar i portföljbolag

Detta kostnadsslag ska bara användas av er som söker projekt av typen Finansieringsinstrument.

Ange att det är investeringar i portföljbolag i första fältet. Ange totala beräknade investeringar i portföljbolag varje år.

Investeringar i portföljbolag	20 000 000	15 000 000	15 000 000	50 000 000
Investeringar i portföljbolag	20 000 000	15 000 000	15 000 000	

Lägg till

Schablonkostnader

Dessa schablonkostnader finns:

Schablon för lönebikostnad på 42,68 %

Indirekta kostnader på 15 % eller 20 % (20 % för universitet och högskolor, 15 % för övriga sökande)

Läs mer om [schablonkostnader](#).

Basen för beräkning av lönebikostnad är det belopp ni totalt tagit upp i kostnadsslaget personal.

Basen för beräkning av indirekta kostnader är det belopp ni tagit upp i kostnadsslaget personal + beloppet för lönebikostnader.

Skriv in schablonen i första fältet. Ange total beräknad kostnad för respektive schablon varje år.

Schablonkostnader	1 089 394	1 089 394	1 089 394	3 268 182
Lönebikostnader schablon 42,68 %	725 560	725 560	725 560	
Indirekta kostnader schablon 15 %	363 834	363 834	363 834	

[Lägg till](#)

Projektintäkter

Ange vilken typ av intäkt det rör sig om i första fältet. Ange total beräknad summa för respektive typ av intäkt varje år.

Avgår projektintäkter (negativ kostnad)	0	0	-10 000	-10 000
Deltagaravgift för seminarie	0	0	-10 000	

[Lägg till](#)

Offentliga och privata bidrag i annat än pengar

- Bidrag i annat än pengar är både en kostnad i kostnadsbudgeten och en finansiering i finansieringsplanen.
- Fyll bara i beloppet i finansieringsplanen så genereras det till kostnadsbudgeten.

▼ Privat bidrag i annat än pengar		165 000	165 000	165 000	495 000
✖ Research AB	Forskningsassistent 1500 h	165 000	165 000	165 000	
+ Lagg till					

9.2 Medfinansiering

Läs mer om [förutsättningar som gäller för medfinansiering och EU:s andel](#)

Var noga med att separera kontant finansiering respektive bidrag i annat än pengar och fylla i dem under respektive rubrik.

Offentlig kontant medfinansiering

- Ange medfinansiärens namn i första fältet.
- Ange från vilket anslag medfinansieringen kommer i det andra fältet. Det ska framgå på medfinansieringsintyget som ni fått från finansiären om ett särskilt anslag är aktuellt. Om ni inte vet, skriv "vet ej".
- Ange medfinansieringsbeloppet för respektive år.
- Samtliga uppgifter ska stämma överens med de som framkommer på medfinansieringsintyget.

Finansiär	Beskrivning	2016	2017	2018	Totaler
▼	Offentlig kontantfinansiering	1 300 000	1 300 000	1 300 000	3 900 000
✖	Länsstyrelsen i Väs Reg tillväxt	1 300 000	1 300 000	1 300 000	
+ Lagg till					

Privat kontant medfinansiering

- Ange medfinansiärens namn i första fältet.
- Ange medfinansieringsbeloppet för respektive år.
- Samtliga uppgifter ska stämma överens med de som framkommer på medfinansieringsintyget.

▼	Privat kontantfinansiering	48 864	48 864	48 863	146 591
✖	Research AB	48 864	48 864	48 863	
+ Lagg till					

Offentliga bidrag i annat än pengar

- Ange medfinansiärens namn i första fältet
- Ange vad medfinansieringen består av i andra fältet.
- Ange medfinansieringsbeloppet för respektive år.
- Samtliga uppgifter ska stämma överens med de som framkommer på medfinansieringsintyget.
- Observera att medfinansiären ska bifoga beräkningsunderlag med medfinansieringsintyget och detta underlag ska bifogas ansökan i flik 10 Bilagor.
- Offentliga bidrag i annat än pengar genereras automatiskt till kostnadsbudgeten.
Du som sökande får inte själv medfinansiera i forma av bidrag i annat än pengar.

▼ Offentligt bidrag i annat än pengar		110 000	110 000	110 000	330 000
✖	Umeå Universitet Forskningsassistent 1000 h	110 000	110 000	110 000	
+ Lägg till					

Observera att du som sökande själv inte får medfinansiera i form av bidrag i annat än pengar

Privata bidrag i annat än pengar

- Ange medfinansiärens namn i första fältet.
- Ange vad medfinansieringen består av i andra fältet.
- Ange medfinansieringsbeloppet för respektive år.
- Samtliga uppgifter ska stämma överens med de som framkommer på medfinansieringsintyget.
- Observera att medfinansiären ska bifoga beräkningsunderlag med medfinansieringsintyget och detta underlag ska bifogas ansökan i flik 10 Bilagor.
- Privata bidrag i annat än pengar genereras automatiskt till kostnadsbudgeten.
Du som sökande får inte själv medfinansiera i forma av bidrag i annat än pengar.

▼ Privat bidrag i annat än pengar		165 000	165 000	165 000	495 000
✖	Research AB Forskningsassistent 1500 h	165 000	165 000	165 000	
+ Lägg till					

Observera att du som sökande själv inte får medfinansiera i form av bidrag i annat än pengar

9.3 Beräkning av stöd

Här ska det framgå vilket EU-medelsbelopp ni söker. Beräkningen av EU-medel sker automatiskt utifrån de kostnader och den medfinansiering som ni anger i budgeten. Det finns begränsningar för EU:s stödandel, det är därför viktigt att ni har tillräckligt hög medfinansiering. Det finns dock ingen automatisk spärr i beräkningen utan ni måste själva kontrollera att sökt andel inte är för hög. Mer om [begränsningarna för stödandelen](#)

9.4 Förväntas projektet generera nettoinkomster efter projektavslut?

Läs mer om vad det betyder att ett projekt genererar nettoinkomster efter avslut

- Ange ja eller nej.

9.5 Söker ni förskott på eventuellt beviljat stöd?

- Ange ja eller nej
- Om ja, ange vilket belopp ni söker. Det får vara max hälften av stödet, dock max 400 000 kr. Det maxbeloppet gäller för hela projektperioden. Det är alltså inte möjligt att söka om 400 000 kr nu och sedan söka ytterligare förskott.
- Motivera i kommentarsfältet varför ni behöver förskott. Läs mer om [regler för förskott](#)

9.6 Kommentar till budgeten

Om ni har några särskilda kommentarer till er budget t ex om ni vill förtydliga något, så kan ni göra det här. Fältet är dock inte obligatoriskt.

10. Bilagor

Obligatoriska bilagor till ansökan om stöd

- Här ska ni ladda upp de bilagor som är aktuella för ert projekt. En enskild bilaga får inte vara större än 5 MB och samtliga bilagor får tillsammans inte överskrida 10 MB. Mer om vilka bilagorna är finns på sidan [Att skriva en ansökan](#)

- Om ni inte kan ladda upp bilagor ska de skickas per post eller e-post till Tillväxtverkets kontor för det program ni ansöker om stöd från. Ange tydligt ansökans ärende-ID (webb-ID), vilket framgår i avsnittet Mina ansökningar, projektnamnet och namnet på er som sökande organisation.
- Om ni har skrivit under ansökan med e-legitimation, och således inte behöver skicka in ett missivbrev, måste ni tydligt ange vilket projekt bilagorna gäller och namnet på er som sökande organisation.

Kontrollera, signera och skicka din ansökan

För att signera er ansökan, när ni loggat in via användarkontot, använder ni ett missiv. Missivet får ni genom att klicka på Signera manuellt vid aktuell ansökan i vyn Mina Ansökningar i Min Ansökan.

När ni skrivit ut missivet ska behörig firmatecknare skriva under det. Missivet ska därefter skannas in och mejlas alternativt skickas per post till Tillväxtverkets kontor för det program ni ansöker om stöd från.

[Kontaktuppgifter till Tillväxtverkets kontor](#)

~~Missivet kommer därmed inte att komma in till Tillväxtverket samtidigt som ansökan.~~ Om Tillväxtverket börjar att handlägga er ansökan innan vi fått ert missiv kommer ni att få en begäran från handläggaren att komplettera med detta. Tillväxtverket avslår alltså inte er ansökan om missivet saknas när er ansökan börjar handläggas.

Frågor och svar om tjänsten Min ansökan

Frågor och svar som kan vara till hjälp om ni har problem när ni ska göra er ansökan om stöd, i tjänsten [Min ansökan](#).

Varför kommer jag inte in i Min ansökan?

Anledningen är att Min ansökan är överbelastad eller att tjänsten startas om.

Försök igen vid ett senare tillfälle. Omstart av systemet sker även regelbundet när tjänsten är överbelastad.

Du kan också kontakta [Tillväxtverkets support](#).

Varför får jag inget e-postmeddelande då jag registrerat ett användarkonto?

Då du registrerat ett användarkonto i Min ansökan ska du bekräfta det genom ett mail som skickas till den e-postadress du angett. Om du inte får meddelandet, kontakta Tillväxtverkets support.

Skicka ett meddelande genom formuläret Kontakta teknisk support på sidan [Kontakt i Min ansökan](#).

Ange den e-postadress du registrerat i meddelandet.

Varför går det så långsamt och varför visas inte mina sparade uppgifter?

Om systemet är hårt belastat kan det ta lång tid att öppna, redigera och spara ansökningar, ibland minuter. Uppgifter försvinner och vissa uppgifter visas inte alls i ansökan. Logga ut eller stäng ner webbläsaren, vänta i cirka 15 minuter och försök igen.

Det är viktigt att du inte stannar kvar i Min ansökan då systemet är hårt belastat. Eftersom din webbläsare håller kvar information om ansökan kan du ibland fortsätta att arbeta men detta kommer inte att sparas.

Skulle du få ett felmeddelande av typen Proxy error, Internal server error etcetera, stäng ner webbläsaren, vänta cirka 15 minuter och försök på nytt att gå till Min ansökan och logga in.

Varför kan jag inte skicka iväg ansökan?

Ibland visas detta meddelande då en ansökan ska skickas in:

 Tyvärr gick det inte att skicka iväg din ansökan. Var god försök igen senare!

Delaktiviteter ligger kvar trots att de är raderade

Att din ansökan inte gick att skicka iväg kan bero på att vissa delaktiviteter ligger kvar trots att de är raderade, som till exempel för Tids- och aktivitetsplan:

Om delaktiviteter som du tidigare raderat visas och dessa är ofullständiga, gå till *Mina ansökningar* och välj *Redigera ansökan*. Försök att ta bort den eller de delaktiviteter som inte ska vara med.

Om det inte händer något när du tar bort delaktiviteten, prova att logga ut eller stäng ner webbläsaren, vänta i cirka 15 minuter och försök igen. Fungerar heller inte det, skriv *Ta bort* i delaktivitet och beskrivning, sätt två godtyckliga datum och ange 0 i kostnad. Tillväxtverkets handläggare känner till detta fel och kommer i beredningen att plocka bort delaktiviteterna inför eventuellt beslut.

Bilagor som tar mycket utrymme

Att ansökan inte skickas iväg kan också bero på de bifogade bilagorna tar mycket utrymme.

Välj att plocka bort eller ändra någon av de större bilagorna så att den inte tar så mycket utrymme.

Hur skickar jag ansökan om jag inte lyckas med det i Min ansökan?

Om du är klar med ansökan i tjänsten Min ansökan men lyckas inte att skicka in den så rekommenderar vi att du skriver ut ansökan som PDF-format och maila den till Tillväxtverkets kontor i det program ni ansöker om stöd från.

Här hittar du [kontorens e-postadresser](#).

I mejlet ska ni ange Web-ID och användarnamnet för det användarkonto ni använt då ni skapade ansökan (användarnamnet är den e-postadress som används för inloggning till kontot).

Ni kommer då inte att ha tillgång till det automatgenererade missivet som ska signeras och skickas in.

Därför behöver du en [blankett för missivet](#)

Missivet fylls i, signeras och skickas separat per post till Tillväxtverkets kontor för respektive program. Ange Web-id samt användarkonto.

[Adressuppgifter till Tillväxtverkets kontor.](#)

Lyckas du inte ladda ner ansökan eller missivet i pdf-format?

[Kontakta Tillväxtverkets kontor för det program du ansöker om stöd i.](#)

Vid kontakt vill vi att du anger:

- vad du har problem med
- Web-id
- användarnamn (mejladress som används för inloggning till kontot) för det användarkonto som använts då du skapade ansökan
- projektnamnet och namnet på er som sökande organisation

Har ni frågor? [Kontakta Tillväxtverkets kontor i er region.](#)

Så bedömer Tillväxtverket er ansökan

När ni har skickat er ansökan kontrollerar Tillväxtverket om projektet kan komma ifråga för stöd. Om projektet kan få stöd går det vidare till en prioritering, där de projekt som bäst svarar mot målen prioriteras.

Urvalsprocessen

Så handlägger Tillväxtverket er ansökan

När en ansökan kommer in till Tillväxtverket börjar den att handläggas. Det handlar bland annat om att kontrollera att projektets verksamhet innefattar de grundläggande förutsättningar som gäller. Till exempel ska ert projekt bidra till att uppnå resultaten och de specifika målen för den investeringsprioritering som ni ansöker om stöd från.

Tillväxtverket kontrollerar även andra aspekter av projektet utifrån både laglighet och kvalitet. Här används så kallade [urvalskriterier som en viktig bedömningsgrund](#).

Urvalskriterierna är fastställda av Övervakningskommittén för programmen och vissa av dem måste varje projekt uppfylla.

Tillväxtverket gör också en bedömning om de så kallade [principerna för urval är uppfyllda eller inte](#).

Vidare bedömer Tillväxtverket er organisations [operativa, administrativa och ekonomiska förmåga att genomföra projektet](#).

Under handläggningen tar Tillväxtverket alltid kontakt med er som sökande. Det kan finnas behov av ytterligare information om projektet eller kompletteringar av det material ni lämnat in.

Frågorna kan röra allt från projektets inriktning till administrativa aspekter.

Handläggningen ska leda fram till att Tillväxtverket kan göra en bedömning av om projektet uppfyller kraven för att gå vidare till prioritering. Om Tillväxtverket bedömer att ansökan inte är formellt riktig och/eller inte håller tillräckligt hög kvalitet kommer ni att få ett avslag på er ansökan. Alternativet är att ni själva väljer att återta den.

Om er ansökan inte uppfyller kraven för att prioriteras kommer Tillväxtverket att kontakta er.

Processer för prioritering och beslut

Prioriteringsprocessen

De ansökningar, som Tillväxtverket bedömer uppfyller kraven för att gå vidare till prioritering, lämnas över till den gruppering som ansvarar för prioriteringen. Vilken gruppering som har det ansvaret beror på om ansökan hör till det nationella regionalfondsprogrammet eller till något av de regionala programmen.

Nationella regionalfondsprogrammet

I det nationella regionalfondsprogrammet sker samråd mellan utsedd chef på de tre myndigheterna Tillväxtverket, Vinnova och Energimyndigheten. Dessa tre myndigheter har tillsammans haft regeringens ansvar att ta fram det nationella regionalfondsprogrammet.

Beslut om er ansökan tas av chefen för Tillväxtverket.

De regionala strukturfondsprogrammen

Det finns ett strukturfondspartnerskap för varje regionalt strukturfondsprogram. Deras huvuduppgift är att prioritera bland de ansökningar om stöd som Tillväxtverket har bedömt uppfyller kraven för att gå vidare till prioritering.

Strukturfondspartnerskapets roll och sammansättning regleras i en särskild lag: [Lag 2007:459 om strukturfondspartnerskap.](#)

Strukturfondspartnerskapets prioritering är bindande för Tillväxtverket, vilket innebär att Tillväxtverket måste fatta beslut enligt prioriteringen - prioriterade projekt beviljas och ej prioriterade projekt avslås. Motiveringen till

Strukturfondspartnerskapets prioritering anges alltid i det beslut som skickas till sökanden.

Beslutsprocess

När prioriteringen är gjord fattar Tillväxtverket beslut om stöd om projektet prioriterades, alternativt beslut om avslag om projektet inte prioriterades. Tillväxtverket ska alltså fatta beslut i enlighet med prioriteringen.

Beslutet skickas till er som sökande.

Har ni frågor? [Kontakta Tillväxtverkets kontor i er region.](#)

Principer för om projektet alls kan få EU-stöd

Tillväxtverket bedömer om projektet uppfyller de grundläggande principerna för projekturval.

De aktörer som skrivit de regionala strukturfondsprogrammen och det nationella strukturfondsprogrammet har tagit fram ett antal principer för projekturval.

De partnerskap som prioriterar projekten bedömer dem efter de här principerna. Principerna förklaras i programdokumenten. Programmen har olika principer för projekturval. Principerna varierar också inom ett och samma program, beroende på insatsområde och investeringsprioritering.

Varje ansökan om stöd måste uppfylla minst en princip för projekturval för att projektet ska anses bidra till att uppfylla programmets mål och därmed lämnas för prioritering till partnerskapen. Det är Tillväxtverket som gör bedömningen.

Principer som gäller ert projekt

För att få veta vilka principer som gäller för ert projekt, gå till sidan för det program som ni ska ansöka om stöd från och läs programdokumentet. [Programsidorna hittar du under rubriken EU-program](#)

Har ni frågor? [Kontakta Tillväxtverkets kontor i er region.](#)

Urvalskriterier för vilka projekt som får EU-stöd

Tillväxtverket gör även en bedömning av projektet utifrån urvalskriterier. Urvalskriterierna är likadana i alla regionala strukturfondsprogram. Det nationella regionalfondsprogrammet har egna urvalskriterier.

Urvalskriterier för de regionala strukturfondsprogrammen

Vissa av urvalskriterierna är obligatoriska, det vill säga ett projekt måste uppfylla dem för att kunna bli godkänt.

I de regionala strukturfondsprogrammen är kriterierna följande:

Obligatoriska urvalskriterier

Samordning med andra strategier och program

Projektet överensstämmer med regionala utvecklingsprogram och utvecklingsstrategier.

Överlevnad och långsiktighet

Projektet bidrar till långsiktiga och positiva effekter i enlighet med programmets mål. Bedömningen av verksamhetens överlevnad och långsiktighet görs utifrån hur stödmottagaren avser arbeta med spridning och implementering av projektets resultat och effekter samt dess strategiska påverkan.

Näringslivets medverkan

Projektet skapar nytta eller utvecklingsmöjligheter för det regionala/nationella näringslivet och/eller främjar näringslivets medverkan.

Förnyelse och utveckling

Projektet är innovativt, har innovativa inslag eller bidrar till kommersialisering. Projektets verksamhet utgörs till övervägande del av utvecklings- eller uppbyggnadsfaser med en tydlig avgränsning mot ordinarie verksamhet.

Horisontella kriterier

De horisontella kriterierna *hållbar utveckling, lika möjligheter och icke-diskriminering* samt *jämställdhet mellan män och kvinnor* ska beaktas i såväl planering som genomförande och uppföljning av projekt. Minimnivån är att minst två av kriterierna används delvis som verktyg för att nå projektets mål och resultat.

Mer om [horisontella kriterier och hur de bedöms](#).

Meriterande urvalskriterier

Samverkan

Projektet bidrar till ökad samverkan mellan aktörer inom eller över programområdesgränser och/eller innehåller sektoröverskridande samverkansinslag.

EU:s strategi för Östersjöregionen

Projektet bidrar till genomförandet av handlingsplanen för EUs strategi för Östersjöregionen. Konkreta samarbeten med andra aktörer inom makroregionen bedöms som positivt.

Privat medfinansiering

Projektet har medfinansiering från det privata näringslivet.

Urvalskriterierna för de regionala strukturfondsprogrammen har beslutats och formulerats av programmens Övervakningskommitté.

Urvalskriterier för det nationella regionala fondsprogrammet

Vissa av urvalskriterierna gäller för hela programmet, medan vissa är specifika för respektive investeringsprioritering.

Urvalskriterier som gäller för hela programmet

Horisontella kriterier

De horisontella kriterierna hållbar utveckling, lika möjligheter och icke-diskriminering samt jämställdhet mellan män och kvinnor ska beaktas i såväl planering som genomförande och uppföljning av projekt.

Mer om [horisontella kriterierna och hur de bedöms.](#)

Urvalskriterier som gäller för respektive investeringsprioritering

Investeringsprioritering 1a.

Att förbättra forsknings- och innovationsinfrastrukturen och kapaciteten, att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse.

- Europeisk ledande nodProjektet bidrar till att skapa en europeisk ledande nod genom uppbyggnad av forskningsinfrastruktur European Spallation Source (ESS).

- **Organisatorisk kapacitet** Stödmottagaren har organisatorisk kapacitet och erfarenhet av att styra, leda, genomföra och följa upp projektet på en rättsäker och ekonomiskt stabil grund.

Investeringsprioritering 1b.

Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål.

- **Långsiktighet** Projektet bidrar till att stödja en långsiktig utveckling i enlighet med programmets mål. Bedömningen av långsiktigheten görs utifrån hur stödmottagaren avser arbeta med spridning och implementering av projektets resultat och effekter.
- **Näringslivets medverkan** Projektet involverar och skapar nytta och utvecklingsmöjligheter för näringslivet.
- **Samverkan** Projektet bidrar till ökad gränsöverskridande samverkan regionalt, regionalt nationellt, transnationellt eller mellan sektorer.
- **Organisatorisk kapacitet** Stödmottagaren har organisatorisk kapacitet och erfarenhet av att styra, leda, genomföra och följa upp projektet på en rättsäker och ekonomiskt stabil grund.

Investeringsprioritering 3d.

Att stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser.

Investeringsprioritering 4a.

Att främja energieffektivitet och användning förnybar energi i företag

- Privat kapitalProjektet har förmåga att attrahera privat kapital utöver programbidraget
- Organisatorisk kapacitetStödmottagaren har organisatorisk kapacitet och erfarenhet av att styra, leda, genomföra och följa upp projektet på en rättsäker och ekonomiskt stabil grund.

Investeringsprioritering 4b.

Att främja energieffektivisering och användning av förnybar energi i företag

- LångsiktighetProjektet bidrar till att stödja en långsiktig utveckling i enlighet med programmets mål. Bedömningen av långsiktigheten görs utifrån hur stödmottagaren avser arbeta med spridning och implementering av projektets resultat och effekter.
 - Näringslivets medverkanProjektet involverar och skapar nytta och utvecklingsmöjligheter för näringslivet.
 - SamverkanProjektet bidrar till ökad samverkan genom att projektet kopplar samman insatser regionalt, regionalt-nationellt eller mellan sektorer.
 - Organisatorisk kapacitetStödmottagaren har organisatorisk kapacitet och erfarenhet av att styra, leda, genomföra och följa upp projektet på en rättsäker och ekonomiskt stabil grund
- Urvalskriterierna för det nationella regionalfondsprogrammet har beslutats och forumulerats av programmets Övervakningskommitté.

Har ni frågor? [Kontakta Tillväxtverkets kontor i er region.](#)

Horisontella kriterier

Tillväxtverket bedömer hur ert projekt bidrar till hållbar utveckling

Ett av EU:s övergripande mål är att verka för hållbar utveckling, alltså utveckling som inte äventyrar kommande generationers förmåga att tillgodose sina behov.

Tillväxtverket arbetar för likabehandling och icke-diskriminering genom att uppmana er som sökande till ett aktivt mångfaldsarbete som används som ett verktyg för att utveckla och göra projekten mer effektiva. När ni ansöker om stöd kommer Tillväxtverket därför att bedöma hur väl ni integrerar tre horisontella kriterier i projektets planering, genomförande och uppföljning.

De tre horisontella kriterierna är:

- bättre miljö
- jämställdhet
- lika möjligheter och ickediskriminering.

Ni ska använda kriterierna som ett verktyg för att nå projektets mål och resultat, samt för att fokusera på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen.

När Tillväxtverket handlägger er ansökan om stöd kommer den att bedömas utifrån hur väl de horisontella kriterierna har integrerats i projektets olika delar. Er ansökan kommer därefter att kategoriseras enligt någon av följande tre kategorier:

- projekt som aktivt använder respektive horisontellt kriterium
- projekt som delvis använder respektive horisontellt kriterium
- projekt som inte använder de respektive horisontellt kriterium alls.

För projekt som söker stöd ur det nationella regionalfondsprogrammet kommer Tillväxtverket att göra en samlad bedömning av de horisontella kriterierna. Detta beaktas sedan vid prioriteringen och beslut om stöd.

För projekt som söker stöd ur något av de regionala strukturfondsprogrammen är kraven något högre och här krävs det att varje projekt ska använda minst två av de horisontella kriterierna åtminstone delvis för att projektet ska vara aktuellt för prioritering och beslut om stöd. Här finns alltså en tydlig lägsta nivå för samtliga projekt inom dessa program.

Projekt som AKTIVT använder respektive kriterium

Tillväxtverket bedömer att ert projekt aktivt använder respektive kriterium om ni uppfyller alla tre följande villkor:

- 1.Ni redogör i bakgrunds- och projektbeskrivningen för hur ni ska använda respektive kriterium som verktyg eller medel för att nå projektets syfte och mål.
- 2.Ni visar tydligt under Aktiviteter och Kostnader hur ni ska använda respektive kriterium som verktyg.
- 3.Ni planerar att visa i uppföljningen hur ni har använt respektive kriterium som verktyg för att nå projektets mål och resultat.

Projekt som DELVIS använder respektive kriterium

Tillväxtverket bedömer att ert projekt delvis använder respektive kriterium om ni uppfyller två av tre följande villkor:

- 1.Ni redogör i bakgrunds- och projektbeskrivningen för hur ni ska använda respektive kriterium som verktyg eller medel för att nå projektets syfte och mål.
- 2.Ni visar tydligt under Aktiviteter och Kostnader hur ni ska använda respektive kriterium som verktyg.
- 3.Ni planerar att visa i uppföljningen hur ni har använt respektive kriterium som verktyg för att nå projektets mål och resultat.

Projekt som INTE använder respektive kriterium alls

Tillväxtverket bedömer att ert projekt inte använder respektive kriterium alls om ni inte uppfyller något av följande tre villkor:

- 1.Ni redogör i bakgrunds- och projektbeskrivningen för hur ni ska använda respektive kriterium som verktyg eller medel för att nå projektets syfte och mål.
- 2.Ni visar tydligt under Aktiviteter och Kostnader hur ni ska använda respektive kriterium som verktyg.
- 3.Ni planerar att visa i uppföljningen hur ni har använt respektive kriterium som verktyg för att nå projektets mål och resultat.

Varje horisontellt kriterium kommer att bedömas för sig i den bedömning som Tillväxtverket gör utifrån hur väl de är integrerade i projektets olika delar. Det kommer därför att vara möjligt att en och samma ansökan om stöd kategoriseras olika för de tre olika horisontella kriterierna.

En vägledande guide om [Horisontella kriterier](#).

Har ni frågor? [Kontakta Tillväxtverkets kontor i er region.](#)

Så söker ni stöd för ett gräns-över-skridande arbete

För er som planerar att ansöka om stöd för transnationell komponent eller Östersjöstrategiprojekt.

Om ni planerar att ansöka om transnationell komponent eller Östersjöstrategiprojekt vill vi att ni inför ansökan tar kontakt med handläggare för att diskutera möjligheterna till att genomföra aktiviteterna och tillgången på medel att söka. [Kontaktuppgifter till handläggare på Tillväxtverkets kontor](#)

Ansök om stöd för en transnationell komponent

En ansökan för transnationell komponent kan lämnas in i samband med en ordinarie utlysning, om det aktuella insatsområdet är öppet för ansökningar. Ansökan kan även lämnas in mellan ordinarie utlysningar om det finns tillgängliga medel inom aktuellt insatsområde. Ni bör söka en transnationell komponent inom samma insatsområde som huvudprojektet finns. Er ansökan ska uppfylla de [krav som ställs på ett sådant projekt](#).

Ansökan görs elektroniskt via [Min ansökan](#). Det finns ingen speciell ansökningsform för [transnationella](#) komponenter utan ni som sökande väljer den projektform som överensstämmer bäst med komponentens upplägg. Den transnationella komponenten söks som ett separat projekt men med hänvisning till huvudprojektet.

Det krävs ingen gemensamt framtagna plan och medfinansiering från era samarbetsparter i de andra länderna. Obligatoriska bilagor lämnas även vid ansökan om transnationell komponent.

Ansöka om stöd för ett Östersjöstrategiprojekt (makroregionalt integrerat projekt)

Ansökan lämnas in i samband med en ordinarie utlysning via [Min ansökan](#). Om er ansökan avser ett makroregionalt integrerat projekt ska ansökan uppfylla de [krav som ställs på ett sådant projekt](#).

Läs mer om vad ni som sökande ska ange i er [ansökan om stöd för en transnationell komponent eller ett makroregionalt integrerat projekt](#)

Blanketter och mallar

Alla blanketter och mallar ni kommer att behöva i ert EU-projekt för att ansöka om stöd, under tiden ni genomför ert EU-projekt och då det är tid för att avsluta det finns under avsnittet Ansöka och rapportera där de delas upp under rubrikerna [Ansöka om stöd](#) och [Rapportera](#). Välj flik som gäller EU-finansierat stöd.

Min ansökan

Det finns inga ansökningsblanketter för denna programperiod utan alla ansökningar ska göras elektroniskt via tjänsten [Min ansökan](#).

Läs mer om [att skriva en ansökan](#).

Kontakta Tillväxtverket

Om du har frågor som rör er ansökan om stöd till något av de åtta regionala strukturfondsprogrammen eller det nationella regionalfondsprogrammet, kontakta Tillväxtverkets kontor i din region.

Gå till sidan **Kontakta oss**

På sidan [Kontakta oss](#) finns kontaktuppgifter till kontoren samlade.